

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ Ν. 2910/2001 ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει, βάσει αναφορών ενδιαφερομένων, ότι το Υπουργείο Εργασίας απαιτεί τη χορήγηση νέας άδειας εργασίας σε κάθε περίπτωση αλλαγής εργοδότη, ανεξαρτήτως εάν ο αλλοδαπός είναι κάτοχος αρχικής εν ισχύ άδειας εργασίας διάρκειας ενός έτους, όπως ο νόμος ορίζει, και η αλλαγή του εργοδότη επέρχεται εντός του χρόνου ισχύος της εν λόγω άδειας. Επιπροσθέτως, έχει διαπιστώσει ότι το Υπουργείο Εργασίας έχει χορηγήσει προς τις Δ/νσεις Εργασίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων αντικρουόμενες οδηγίες όσον αφορά στην εδαφική ισχύ των χορηγουμένων αδειών εργασίας για την παροχή εξαρτημένης εργασίας.

Για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που έχουν προκύψει, ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε προς το Υπουργείο Εργασίας το ακόλουθο έγγραφο, επισημαίνοντας αφενός τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η ακολουθούμενη πρακτική δεν συνάδει με τις διατάξεις και το πνεύμα του νόμου 2910/2001, αφετέρου την ανάγκη συντονισμού μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την επίλυση των εν λόγω ζητημάτων.

Το Υπουργείο Εργασίας δεν έχει ανταποκριθεί, έως σήμερα, στην πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη. Το ζήτημα, λόγω της σοβαρότητάς του, έχει αναδειχθεί μέσω της ετήσιας έκθεσης έτους 2002 του Συνηγόρου του Πολίτη.

Πληροφορίες :
Ισαβέλλα Μονιούδη
Τηλ. : 7289 623

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Γενική Δ/ση Εργασίας
Δ/ση Απασχόλησης
Πειραιώς 40
101 82 – ΑΘΗΝΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Δ/ση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης
Σταδίου 31
105 59 – ΑΘΗΝΑ

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2002

Αριθμ. Πρωτ.: 15045.02.2.1

Αγαπητοί Κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της διενέργειας έρευνας βάσει των άρθρων 3 και 4 του ν. 2477/97, έχει γίνει κοινωνός του ακόλουθου προβλήματος, το οποίο σχετίζεται με τη χορήγηση αδειών εργασίας για την παροχή εξαρτημένης εργασίας, στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του ν. 2910/2001.

Συγκεκριμένα, κάτοχος «Πράσινης Κάρτας» και «άδειας εργασίας» του προαναφερόμενου νόμου, ζήτησε τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να της χορηγηθεί νέα άδεια εργασίας από νομαρχιακή αυτοδιοίκηση άλλη από αυτήν που της χορήγησε την αρχική. Ο λόγος για τον οποίο η ενδιαφερόμενη ζητά τη χορήγηση νέας άδειας εργασίας, παρά το γεγονός ότι είναι κάτοχος εν ισχύ άδειας του ν. 2910/2001, οφείλεται στο γεγονός ότι η ενδιαφερόμενη έχει αλλάξει τόπο κατοικίας προκειμένου να απασχοληθεί από τον ίδιο εργοδότη σε άλλο νομό από αυτόν που η άδεια εργασίας της ορίζει ότι έχει δικαίωμα να εργαστεί.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή την προαναφερόμενη υπόθεση, έχει διαπιστώσει ότι το Υπουργείο Εργασίας: α) απαιτεί τη χορήγηση νέας άδειας εργασίας,

σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος αλλάξει εργοδότη, ανεξαρτήτως εάν είναι κάτοχος εν ισχύι άδειας εργασίας του προαναφερόμενου νόμου, και β) έχει χορηγήσει αντικρουόμενες απαντήσεις ως προς την υποχρέωση της χορήγησης νέας άδειας εργασίας, λόγω αλλαγής κατοικίας του ενδιαφερόμενου. Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διαπιστώσει ότι δεν υφίσταται ενιαίο έντυπο «*άδειας εργασίας*», με αποτέλεσμα οι χορηγούμενες άδειες από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της χώρας να διαφέρουν τόσο ως προς την μορφή όσο και ως προς το περιεχόμενό τους.

Όσον αφορά στην πρώτη διαπίστωση, δηλαδή στην υποχρέωση της έκδοσης νέας «*άδειας εργασίας*» κάθε φορά που ο εργαζόμενος με σχέση εξαρτημένης εργασίας αλλάζει εργοδότη, ανεξαρτήτως εάν η μεταβολή αυτή γίνεται εντός της διάρκειας ισχύος άδειας εργασίας, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει τα ακόλουθα :

Όπως ασφαλώς γνωρίζετε, οι παρ. 1 και 3 του άρθρου 22 του ν. 2910/2001 ορίζουν ότι : «*Η άδεια παραμονής για την παροχή εξαρτημένης εργασίας χορηγείται για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για όσο χρόνο ισχύει η άδεια εργασίας.... Ο αλλοδαπός επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής του. Για τη μεταβολή αυτή οφείλει να ενημερώνει άμεσα τον οικείο νομόρχη*». Επιπροσθέτως, στην παρ. 8 του άρθρου 19 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι : «*Η άδεια εργασίας χορηγείται για περίοδο μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανανέωση είναι η ύπαρξη σύμβασης εργασίας και η εκπλήρωση των φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων εκ μέρους του αλλοδαπού*». Στην παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 3013/2002 ορίζεται ότι : «*Στην παρ. 8 του άρθρου 19 του ν. 2910/2001 προστίθενται εδάφια που έχουν ως εξής:Εάν η σύμβαση εργασίας καταρτίζεται για χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους η άδεια εργασίας κατά την αρχική της χορήγηση, θα χορηγείται για ένα έτος*». Τέλος, στην παρ. 1.ε του άρθρου 41 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι : «*Ο αλλοδαπός, κατά τη διάρκεια της παραμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στην υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης ...κάθε*

μεταβολή στην απασχόλησή του...».

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις προκύπτουν τα ακόλουθα :

α) Η αρχικώς χορηγούμενη άδεια εργασίας για την παροχή εξαρτημένης εργασίας και η αρχικώς χορηγούμενη σχετική άδεια παραμονής, έχουν ισχύ ενός έτους ανεξαρτήτως εάν η σύμβαση εργασίας μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου έχει διάρκεια μικρότερη του έτους.

β) Δεν υφίσταται λόγος χορήγησης νέας άδειας εργασίας σε περίπτωση που ο αλλοδαπός συνάψει, εντός του χρόνου ισχύος της άδειας εργασίας του, σύμβαση εργασίας με άλλον εργοδότη. Στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να ενημερώσει προς τούτο την αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης που χορήγησε την άδεια εργασίας και να δηλώσει στην αρμόδια υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης της Περιφέρειας την μεταβολή στην απασχόλησή του, είτε αυτή οφείλεται σε λύση της σύμβασης εργασίας και στην σύναψη νέας, είτε σε αλλαγή του τύπου της (από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας σε σύμβαση έργου ή σε παροχή ελευθέρων υπηρεσιών).

Ενόψει των προαναφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η θέση της υπηρεσίας σας, όπως αυτή έχει διατυπωθεί στην παρ. 3 του άρθρου 22 της υπ' αριθμ. 31392/20.8.2002 Εγκυκλίου του Υπουργείου Εργασίας και στο υπ' αριθμ. πρωτ/λου 30904/10.6.2002 σχετικό έγγραφο, σύμφωνα με την οποία «κάθε φορά που ο αλλοδαπός θα αλλάζει εργοδότη, ακόμη και αν η αλλαγή πραγματοποιείται εντός της διάρκειας ισχύος μιας άδειας εργασίας, θα ενημερώνει την αρμόδια Υπηρεσία Εργασίας της Νομαρχίας προκειμένου να εκδοθεί η σχετική άδεια εργασίας, προσκομίζοντας παράλληλα και τη σύμβαση εργασίας που έχει συνάψει με τον νέο εργοδότη», είναι εσφαλμένη, καθώς αντίκειται στις προαναφερόμενες διατάξεις νόμου.

Επισημαίνεται, ότι τυχόν εμμονή της υπηρεσίας σας στην προαναφερόμενη θέση, δηλαδή στην υποχρέωση έκδοσης νέας άδειας εργασίας κάθε φορά που ο ενδιαφερόμενος συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλον εργοδότη, ακόμη και εάν η

αλλαγή αυτή πραγματοποιείται εντός του χρόνου ισχύος άδειας εργασίας, παραβιάζει επιπροσθέτως τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 5 του Συντάγματος, εφόσον δημιουργεί τέτοια έκτασης γραφειοκρατικά προσκόμματα, τα οποία αναπόφευκτα οδηγούν στον περιορισμό της ελεύθερης συμμετοχής των ενδιαφερομένων στην οικονομική ζωή της χώρας. Τούτο είναι προφανές, καθώς οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες καλούνται να ανταποκριθούν σε ιδιαίτερα υψηλό πρόσθετο φόρτο εργασίας, με αποτέλεσμα οι μεν υπηρεσίες να οδηγούνται σε πλήρη αδυναμία διεκπεραίωσης των σχετικών αιτημάτων, οι δε ενδιαφερόμενοι στην παρανομία εφόσον δεν δικαιούνται να εργαστούν νομίμως έως τη χορήγηση της νέας άδειας εργασίας .

Όσον αφορά στη δεύτερη διαπίστωση, δηλαδή στην ύπαρξη αντικρουόμενων απαντήσεων στο ζήτημα της χορήγησης νέας άδειας εργασίας, λόγω αλλαγής τόπου κατοικίας του ενδιαφερόμενου, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. πρωτ/λου 30904/10.6.2002 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας, η αρχική θέση της υπηρεσίας σας είναι αρνητική στο ζήτημα της παροχής εξαρτημένης εργασίας εκτός των ορίων του νομού που αναγράφει η άδεια εργασίας, καθώς στο εν λόγω έγγραφο διατυπώνεται η άποψη ότι σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να εργαστεί εκτός των ορίων του νομού που αναγράφει η άδεια εργασίας του, οφείλει να ζητήσει τη χορήγηση νέας άδειας εργασίας. Η εν λόγω θέση στηρίζεται αφενός στην άποψη ότι η άδεια εργασίας έχει συγκεκριμένη τοπική ισχύ, επειδή αυτή χορηγείται με απόφαση του οικείου νομάρχη ο οποίος έχει τοπική αρμοδιότητα, αφετέρου στη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 22, του ν. 2910/2001.

Όπως ασφαλώς γνωρίζετε, η προαναφερόμενη διάταξη ορίζει ότι *«Ο αλλοδαπός επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας εργασίας και της άδειας παραμονής του. Για τη μεταβολή αυτή οφείλει να ενημερώνει άμεσα τον οικείο νομάρχη»*.

Από την προαναφερόμενη διάταξη προκύπτει ότι η μόνη υποχρέωση που έχει ο ενδιαφερόμενος σε περίπτωση σύναψης νέας σύμβασης εργασίας κατά τη διάρκεια

ισχύος της άδειας εργασίας του είναι αυτή της ενημέρωσης των αρμοδίων αρχών και όχι βεβαίως στην υποχρέωση εξασφάλισης νέας άδειας εργασίας. Ο σκοπός της διάταξης αυτής είναι προφανής. Αποσκοπεί στην άμεση ενημέρωση των αρμοδίων υπηρεσιών ως προς τις μεταβολές των εργασιακών σχέσεων των κατόχων άδειας εργασίας οι οποίες θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια ισχύος των εν λόγω αδειών και ουδόλως οδηγεί στο συμπέρασμα ότι αποσκοπεί στον περιορισμό της εδαφικής ισχύος των αδειών εργασίας. Είναι προφανές, ότι η επιλογή των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων της χώρας ως αρμοδίων αρχών για τη χορήγηση των αδειών εργασίας, έγινε με σκοπό αφενός την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, αφετέρου την ορθολογικότερη κατανομή του φόρτου εργασίας των δημοσίων υπηρεσιών που εμπλέκονται στην εφαρμογή του ν. 2910/2001. Άλλως, τυχόν εμμονή της υπηρεσίας σας στην προαναφερόμενη θέση, δηλαδή ότι οι αποφάσεις των νομαρχών έχουν τοπική ισχύ επειδή ο νομάρχης έχει τοπική αρμοδιότητα, οδηγεί αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι και οι κάτοχοι αδειών άσκησης επαγγέλματος, οι οποίες ως γνωστόν χορηγούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων της χώρας, δεν νομιμοποιούνται να ασκήσουν το επάγγελμά τους στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας.

Η μεταγενέστερη θέση της υπηρεσίας σας, όπως αυτή έχει διατυπωθεί στο υπ' αριθμ. πρωτ/λου 30992/27.7.2002 έγγραφο του Υπουργείου εργασίας είναι ότι η αλλαγή τόπου κατοικίας κατόχου εν ισχύ άδειας εργασίας δεν συνεπάγεται στην υποχρέωση χορήγησης νέας άδειας εργασίας, εφόσον διατηρείται ο ίδιος εργοδότης. Η εν λόγω θέση στηρίζεται στη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν. 2910/2001, η οποία ορίζει ότι *«Οι εγκατεστημένοι στη χώρα αλλοδαποί έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της επικράτειας»*.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, βάσει των προαναφερομένων, θεωρεί ότι δεν υφίσταται λόγος χορήγησης νέας άδειας εργασίας ούτε στην περίπτωση αλλαγής τόπου κατοικίας του κατόχου εν ισχύ άδειας εργασίας ούτε βεβαίως στην περίπτωση αλλαγής εργοδότη, εφόσον όπως προαναφέρθηκε ο νόμος επιτρέπει την αλλαγή εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος άδειας εργασίας.

Τέλος, ως προς το ζήτημα της ισχύος των αδειών εργασίας σε επίπεδο νομού, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η άποψη αυτή δεν είναι ορθή, τουλάχιστον όσον αφορά στις περιπτώσεις αδειών εργασίας για παροχή εξαρτημένης εργασίας που έχουν χορηγηθεί κατά παρέκκλιση των διατάξεων των παρ. 2, 3, 4, 5, 6 και 9 του άρθρου 19 του ν. 2910/2001, οι οποίες, όπως ασφαλώς γνωρίζετε, εμπλέκουν στη διαδικασία χορήγησης των αδειών εργασίας για την παροχή εξαρτημένης εργασίας τον ΟΑΕΔ, τους εργοδότες και τα ελληνικά προξενεία.

Όσον αφορά στην τρίτη διαπίστωση, δηλαδή στην έλλειψη ενιαίου εντύπου «*άδειας εργασίας*», ο Συνήγορος του Πολίτη με αφορμή αναφορές ενδιαφερομένων έχει διαπιστώσει ότι οι χορηγούμενες άδειες διαφέρουν τόσο ως προς τη μορφή όσο και ως προς το περιεχόμενο. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στη μορφή των χορηγούμενων «*αδειών*», άλλες μεν έχουν την μορφή εντύπου, ενώ άλλες τη μορφή απόφασης του οικείου νομάρχη. Επιπλέον, ως προς το περιεχόμενό τους τα αναγραφόμενα στοιχεία διαφέρουν, εφόσον, πέρα από τα στοιχεία του δικαιούχου, επιλεκτικά αναφέρονται στοιχεία όπως το όνομα του εργοδότη, της χορηγούμενης άδειας (αρχική ή ανανέωση), οι λόγοι της ανανέωσης (λήξη προηγούμενης άδειας, αλλαγή εργοδότη, αλλαγή είδους εργασίας, αλλαγή περιοχής, κλπ), το είδος της παρεχόμενης εργασίας, καθώς και η περιοχή που ισχύει η άδεια. Τέλος, επισημαίνεται ότι άλλες μεν άδειες εργασίας αναφέρουν ότι ισχύουν για όλη την ελληνική επικράτεια, ενώ άλλες αναφέρουν ρητά τον νομό για τον οποίο ισχύει η άδεια εργασίας.

Ενόψει των προαναφερομένων, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας οφείλει να προβεί άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 57 του ν. 2910/2001, προκειμένου οι χορηγούμενες άδειες εργασίας από τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις της χώρας να τυποποιηθούν τόσο όσον αφορά στη μορφή όσο και στο περιεχόμενο. Άλλως, η εφαρμοζόμενη πρακτική οδηγεί στην άνιση μεταχείριση μεταξύ ενδιαφερομένων, εφόσον άλλες μεν αυτοδιοικήσεις παρέχουν το δικαίωμα στους

κατόχους άδειας εργασίας να παρέχουν την εργασία τους στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, ενώ άλλες περιορίζουν το δικαίωμα αυτό ορίζοντας την περιοχή εντός της οποίας νομιμοποιούνται να εργασθούν.

Ενόψει των προαναφερομένων, όσον αφορά στο αίτημα της ενδιαφερόμενης, ο Συνηγόρος του Πολίτη θεωρεί ότι δεν απαιτείται η χορήγηση νέας άδειας εργασίας, εφόσον η ενδιαφερόμενη είναι κάτοχος εν ισχύ άδειας εργασίας του ν. 2910/2001. Ωστόσο, επειδή η άδεια εργασίας η οποία της έχει χορηγηθεί ορίζει συγκεκριμένο νομό εντός του οποίου η ενδιαφερόμενη έχει δικαίωμα να εργαστεί, η εν λόγω άδεια πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να ισχύει για όλη την ελληνική επικράτεια.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε για τις απόψεις σας, καθώς στην υπηρεσία μας εκκρεμεί το σχετικό αίτημα.

Με τιμή,

Γιώργος Καμίνης

Κοινοποίηση
Νομαρχία Αθηνών
Δ/ση Εργασίας
Λιοσίων 93
104 40 – ΑΘΗΝΑ

Νομικό Σύμβουλο Υπουργείου Εργασίας
Πειραιώς 40
101 82 – ΑΘΗΝΑ

Νομικό Σύμβουλο Υπουργείου Εσωτερικών
Σταδίου 31
10559 – ΑΘΗΝΑ